

BRACIA I SIOSTRY W CHRYSZCIE!

1. HISTORIA POWSTANIA KATECHIZMU

W 20. rocznicę zakończenia Soboru Watykańskiego II Papież Jan Paweł II zwołał Nadzwyczajny Synod Biskupów, którego zadaniem było podsumowanie osiągnięć soboru w życiu Kościoła. Wtedy to Ojcowie synodalni, zaniepokojeni nowatorskimi tłumaczeniami dekretów soborowych, powodującymi zamieszanie w sprawach wiary, prosili Ojca świętego o spowodowanie opracowania Katechizmu Kościoła Katolickiego, który zawierałby całą i autentyczną naukę katolicką o prawdach wiary i moralności. Pragnęli, by była ona przedstawiona w oparciu o Pismo Święte, Tradycję żyjącą w Kościele i autentyczne Magisterium, a także o duchowe dziedzictwo Ojców, teologów i Świętych Kościoła.

Ojciec święty już w roku następnym, tj. w 1986, powołał Komisję złożoną z 6 kardynałów i 6 arcybiskupów, której zlecił przygotowanie nowego katechizmu. Na jej czele stanął Prefekt Kongregacji do spraw Nauki Wiary kardynał Józef Ratzinger. Po zatwierdzeniu przez Ojca świętego 7 biskupów redaktorów i poproszeniu do współpracy kilkudziesięciu teologów różnych specjalności, pochodzących ze wszystkich kontynentów i reprezentujących wszystkie ważniejsze obrządkie katolickie, Komisja przystąpiła do pracy. W ciągu sześciu lat opracowała dziewięć kolejnych projektów katechizmu. Czwarty przesłany został do konsultacji wszystkim biskupom w Kościele, wydziałom teologicznym i instytutom katechetycznym. Przeszło 75% pytanym oceniło projekt jako potrzebny i bardzo dobry lub dobry. Przesłali oni równocześnie do Komisji około 24 tys. uwag. Zostały one starannie przeanalizowane i wprowadzone do projektu katechizmu. Dlatego w Konstytucji Apostolskiej Fidei depositum, ogłoszonej z okazji publikacji Katechizmu, Ojciec święty stwierdził: 'Słusznie... można powiedzieć, że Katechizm jest owocem współpracy całego Episkopatu Kościoła katolickiego, który zechciał w ten sposób wziąć na siebie część odpowiedzialności za dzieło, które dotyczy bezpośrednio samego życia Kościoła'.

Papież żywo interesował się pracami Komisji, a do przedstawianych mu kolejnych projektów zgłaszał poprawki. W dniu 25 czerwca 1992 roku zatwierdził Katechizm Kościoła Katolickiego, a 11 października tegoż roku, w 30 rocznicę otwarcia Soboru Watykańskiego II, zarządził jego publikację. Stwierdził przy tym, iż 'Katechizm Kościoła Katolickiego wyklada wiarę Kościoła i naukę katolicką, poświadczone przez Pismo Święte, Tradycję apostolską i Magisterium Kościoła'. Uznał go również za 'pożyteczne i właściwe narzędzie służące umacnianiu komunii Kościoła oraz za bezpieczną normę nauczania prawd wiary' (FD 4).

W ciągu dwóch lat od opublikowania Katechizmu kupionych zostało 5 milionów egzemplarzy. Wielkie zainteresowanie Katechizmem zaskoczyło wszystkich. Można więc zapytać, co złożyło się na to ogromne powodzenie Katechizmu. Przede wszystkim chęć poznania autentycznej nauki Kościoła. Szerząca się niejasność w sprawach wiary zrodziła pewne zmęczenie u katolików. Katechizm Kościoła Katolickiego zawierający autentyczną naukę wiary katolickiej, potwierdzoną przez Ojca świętego, oznaczał uwolnienie od tego niepokoju. Dlatego tak wielu katolików, a częściowo i niewierzących, sięgnęło po ten Katechizm.

Opóźnione ukazanie się Katechizmu w języku polskim spowodowane zostało trudnościami

związanymi z jego tłumaczeniem, które wymagało zatwierdzenia przez Kongregację ds. Nauki Wiary. Jednocześnie uprzytamnia nam to, jak wielką wagę przykładu Kościoła do autentycznego przekazania wiary.

2. ZNACZENIE KATECHIZMU

Zawarta w Katechizmie nauka Kościoła została ujęta w czterech częściach. Pierwsza koncentruje się na prawdach wiary, druga na liturgii, trzecia na zasadach życia chrześcijańskiego i czwarta na modlitwie. W ten sposób Katechizm pragnie dać odpowiedź na problemy stawiane przez nasze czasy. Ogranicza się on do pozytywnego wykładu wiary Kościoła, nie angażując się w dyskusję nad teoriami teologicznymi, które zresztą są różne w różnych częściach Kościoła.

Katechizm Kościoła Katolickiego nie jest podręcznikiem do nauki religii. Na początku prac nad nim brano i taką ewentualność pod uwagę. Katechizm szkolny jednak, jeśli ma być zrozumiały, musi brać pod uwagę konkretne warunki społeczne i kulturalne ucznia. Napisanie takiego katechizmu dla całego świata jest więc niemożliwe. Komisja nawiązała dlatego do tradycji wielkiego katechizmu, jaki był opublikowany po Soborze Trydenckim. Została w nim przedstawiona autentyczna nauka Kościoła po dyskusjach okresu reformacji. Taki Katechizm może uwzględnić jedynie zasadnicze tendencje kulturowe istniejące w świecie. Dlatego Ojciec święty podkreślił w Konstytucji Apostolskiej, iż nowy Katechizm nie ma zastąpić katechizmów lokalnych. Powinien raczej stać się zachętą i pomocą do opracowania nowych katechizmów, przystosowanych do różnych środowisk i kultur, a jednocześnie dbających o zachowanie jedności wiary i wierności doktrynie katolickiej. Pierwszym zadaniem nowego Katechizmu jest zatem, zgodnie z życzeniem Ojców Synodu z 1985 roku, służyć jako pewny i autentyczny punkt odniesienia w nauczaniu doktryny katolickiej. Szczególnie ma on być tekstem wzorcowym dla katechizmów opracowywanych w Kościołach lokalnych. Stąd Katechizm Kościoła Katolickiego skierowany został najpierw do biskupów, którzy odpowiadają za autentyczną naukę katolicką, oraz do autorów przyszłych katechizmów. Zostaje także, według słów Ojca świętego, 'ofiarowany wszystkim wiernym, którzy pragną głębiej poznać niewyczerpane bogactwa zbawienia', oraz każdemu człowiekowi, który chce poznać wiarę Kościoła katolickiego.

W każdym z Kościołów lokalnych, a więc i w Polsce, na jego podstawie zostaną zatem opracowane katechizmy dla dzieci, dla dorastającej młodzieży, dla szkół ponadpodstawowych oraz katechizm dla dorosłych, a w następnym etapie pomoce dla katechetów i rodziców.

Nie znaczy to jednak, iż mamy beczynnie czekać na pojawienie się tych opracowań. Katechizm Kościoła Katolickiego jest darem danym nam przez Kościół, którego nie wolno zakopać. Trzeba z niego korzystać, czerpiąc zeń prawdę Bożą. Nie wszyscy znajdą czas na przeczytanie Katechizmu w całości. Indeks rzeczowy, zamieszczony na końcu dzieła, pozwala z łatwością odnaleźć interesujące nas zagadnienia i odpowiedzi na niepokojące nas pytania. Serdecznie jednak zalecamy lekturę całego Katechizmu. Pozwoli ona doświadczyć piękna i organicznej jedności wiary katolickiej, a często stanie się wezwaniem do pełniejszego życia chrześcijańskiego. Dzisiaj szerzy się bowiem tzw. wiara wybiórcza, ograniczająca się tylko do niektórych prawd. Lektura Katechizmu uświadomi zatem, w jakim stopniu nasza wiara jest wiarą Kościoła.

BRACIA I SIOSTRY!

Przekazując Wam polskie tłumaczenie Katechizmu Kościoła Katolickiego, łączymy się z modlitwą Ojca świętego, kończąca Konstytucję Apostolską Fidei depositum, w której prosi Najświętszą Dziewicę Maryję, by w czasie, gdy Kościół musi podjąć wysiłek nowej Ewangelizacji, wspierała swoim możliwym wstawiennictwem pracę ewangelizacyjną i katechetyczną całego Kościoła.

Niech Ona wspiera każdego, kto sięgnie po nowy Katechizm, a błogosławieństwo Ojca, Syna i Ducha Świętego, którego z serca udzielamy, niech towarzyszy wszystkim podejmującym współpracę z Katechizmem Kościoła Katolickiego.

KARDYNAŁOWIE, ARCYBISKUPI I BISKUPI